

HE 51/2019 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annettua lakia siten, että lakiin lisätään uutta kansallista alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen tarkoitettua määrärahan hallinnointia koskevat säännökset. Määräraha korvaisi aikaisemmin käytössä olleen alueellisen innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahan. Esitys perustuu pääministeri Rinteen hallituksen ohjelman Elinvoimainen Suomi –kokonaisuuteen. Ohjelman mukaan maakuntien liitoille kohdennetaan nopeasti ja joustavasti hyödynnettävää aluekehitysrahoitusta. Lisäksi esitetään eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
3 Tavoitteet	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset	6
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	7
6 Lausuntopalaute	7
7 Säännöskohtaiset perustelut	9
8 Voimaantulo.....	11
9 Toimeenpano ja seuranta	11
10 Suhde muihin esityksiin	11
LAKIEHDOTUS	13
Laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta.....	13
LIITE	16
RINNAKKAISTEKSTI.....	16
Laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta.....	16

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Pääministeri Rinteen hallituksen ohjelman Elinvoimainen Suomi –kokonaisuuden mukaan (s. 102) maakuntien liittojen rooli aluekehitysviranomaisena jatkuu. Liitoilla on myös jatkossa keskeinen merkitys aluekehityksen ja yhteistyön edistäjänä. Maakuntien liitoille kohdennetaan nopeasti ja joustavasti hyödynnettävää aluekehitysrahoitusta (entinen maakunnan kehittämisasiärahä).

Hallitusohjelman edellä mainitun kirjauksen toimeenpanoa varten hallituksen kertaluonteisiin tulevaisuusinvestointeihin varatusta rahoituksesta ehdotetaan Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen –momentille 32.30.40 vuoden 2020 talousarvioesityksessä 20 000 000 euroa ja julkisen talouden suunnitelmassa 10 000 000 euroa vuonna 2021.

Edellä mainituista syistä hallitus antaa eduskunnalle tämän talousarvioesitykseen liittyvän esityksen alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) muuttamiseksi.

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä.

Esityksestä on pyydetty lausunnot 29.8. - 20.9.2019 maakuntien liitoilla, Suomen Kuntaliitolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, keskeisiltä aluekehittämiseen osallistuvilta ministeriöiltä, Oikeuskanslerinvirastolta, Valtiontalouden tarkastusvirastolta, Ruokavirastolta sekä Maakuntapolitiikan neuvostolta ja Saaristoasiain neuvottelukunnalta.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa tem.fi/hankkeet_tunnuksella_TEM036:00/2019.

2 Nykytila ja sen arviointi

Maakunnan kehittämisasiärahä

Maakunnan kehittämisasiärahä (32.50.43) oli vuoteen 2014 saakka kansallinen alueiden kehittämiseen tarkoitettu määräraha. Siitä on säädetty alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetussa laissa. Maakunnan kehittämisasiärahää käyttivät maakuntien liitot sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Kehittämisasiärahän määrä oli laskeva 2010-luvun alun: vuonna 2011 määrä oli 32 milj. euroa, mutta vuonna 2014 määrä oli 6 milj. euroa. Vuoden 2014 kehysriihen leikkauksiin sisältyi maakunnan kehittämisasiärahän lakkauttaminen. Hallituksen esitys lakkauttamisesta annettiin vuonna 2015 (HE 86/2015 vp) ja se tuli voimaan vuoden 2016 alussa.

Vuonna 2014 määräraha oli 6 066 000 euroa, josta valtioneuvoston päätöksellä maakuntien liittojen käyttöön jaettiin 5,7 milj. euroa ja työ- ja elinkeinoministeriölle 366 000 euroa kansalliseen aluekehittämistyöhön.

Maakunnan kehittämisasiärahää käytettiin alueiden elinkeinotoiminnan omaehtoiseen kehittämiseen. Maakuntien liitot käyttivät sitä maakuntaohjelman ja sen toteuttamissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti hankkeisiin. Määräraha oli joustava rahoitusinstrumentti esimerkiksi monenkeskisissä selvitys- ja kehittämishankkeissa, jotka edellyttivät nopeaa reagointia. Sitä käytettiin siemenrahoituksena koko maakunnan elinkeinoelämää hyödyntävissä hankekokonaisuuksissa.

HE 51/2019 vp

Kolmen vuoden siirtomääräraha oli työ- ja elinkeinoministeriössä käytössä vuosina 2014–2016 ja sillä tuettiin kaupunki- ja saaristopolitiikkojen toteutusta sekä aluehallinnon uudistusta. Määrärahalla toteutettiin myös mm. aluekehittämistä tukevia ennakointi-, tutkimus- ja selvityshankkeita.

Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määräraha

Alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (8/2014, muut. 1509/2015) annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan lakia sovelletaan tukiin, jotka rahoitetaan alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta. Määrärahalla tarkoitetaan valtion talousarvioon otettua kansallista alueiden kehittämiseen käytettävää määrärahaa.

Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) oli pääministeri Juha Sipilän hallituksen kilpailukykykärkihankkeen toimenpide, jonka rahoitukseen valtio kohdensi yhteensä 33,3 miljoonaa euroa vuosina 2016 – 2019. AIKO-toimenpiteellä tuettiin ennakoitua rakennemuutoksen toteutusta maakunnissa sekä toteutettiin valtion ja kaupunkiseutujen, kasvuvyöhykkeiden ja temaattisten verkostojen kasvusopimuksia.

Kasvusopimusten tavoitteena oli elinkeinoelämän kasvun ja kilpailukyvyn vahvistaminen. Ennakoidun rakennemuutoksen (ERM) toimilla vauhditettiin alueiden rakennemuutosta, toteutettiin nopeita ja kokeiluluonteisia uusia toimenpiteitä sekä vahvistettiin kykyä sopeutua elinkeinorakenteen muutoksiin.

AIKO-toimenpiteen alkuperäinen toteutusaika oli vuoden 2018 loppuun, mutta työ- ja elinkeinoministeriön 6.3.2019 päätöksen mukaan maakuntien liitot ovat voineet tehdä AIKO-hankkeiden rahoituspäätöksiä vuoden 2019 loppuun ja hankkeet ovat voineet jatkua 30.4.2020 asti. Maakuntien liittojen tulee tehdä maksatukset 15.11.2020 mennessä. Maakuntien liitoilta alkusyksystä 2019 kerättävällä loppuraportoinnilla kootaan tietoa siitä, miten AIKO-toimenpide on tukenut alueen kehittämistarpeita ja miten rahoitetut hankkeet ovat edistäneet alueen strategisia tavoitteita sekä ERM-suunnitelman ja kasvusopimusten tavoitteistoa. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö tulee toteuttamaan AIKO-kokonaisuudesta (sekä ennakoitua rakennemuutoksen toimet että kasvusopimukset) ulkopuolisen arvioinnin syksyn 2019 aikana.

Vuoden 2019 alussa kerättyjen kokemusten perusteella voitiin todeta, että AIKO-toimenpide on koettu toimivaksi sen joustavuuden ja ketteryyden vuoksi, ja sen avulla on voitu reagoida nopeasti hanketarpeisiin. AIKO-rahoitus on sopinut myös ns. riski- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen. Rahoituksen on nähty lisäävän alueellista muutosjoustavuutta erityisesti siksi, että se edistää yritystoimintaa, osaamista, kansainvälistymistä, digitalisaatiota ja älykästä erikoistumista. Rahoituksella on lisäksi voitu tukea maakuntaohjelmien ja -strategioiden toteutusta. AIKO-toimenpiteen haasteeksi on nimetty myönnettyjen summien pienuus ja siksi rahoitus on toiminut lähinnä täydentävänä rahoitusmuotona. Koska AIKO-rahoitus on uusi rahoitusväline, osa hanketoteuttajista on ollut epä tietoisia, millaisia hankkeita AIKO-rahoituksella halutaan ja voidaan toteuttaa.

HE 51/2019 vp

Taulukko. Maakunnan kehittämisrahan ja AIKO-ohjelman rahoitus valtion talousarviossa vuosina 2014–2019 (euroa)

		TA 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2019
32.50.43	Maakunnan kehittämisraha	6 066 000					
32.50.40	Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen AIKO *)			9 000 000	11 000 000	10 000 000	3 300 000

*) ei sisällä Kimolan kanavan ja Talent Boost –toiminnan rahoitusta.

3 Tavoitteet

Esityksen mukaisella alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukemiseen käytettävällä määrärahalla edistettäisiin hallitusohjelman ja hallituksen aluekehittämispäätöksen mukaisesti erilaisen alueiden ja kaupunkien kestäväen kasvua ja elinvoimaa. Määrärahalla tuettaisiin maakuntien omaehtoista kehittämistä, uudistettaisiin elinkeinorakennetta ja vastattaisiin rakennemuutostilanteisiin. Lisäksi tuettaisiin globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien syntyä sopimuksellisessa yhteistyössä alueiden ja kaupunkien kanssa, toteutettaisiin aluelähtöisiä nopeita ja joustavia kokeiluhankkeita sekä toimeenpantaisiin muita hallitusohjelman mukaisia aluekehittämiseen liittyviä linjauksia.

Toimenpiteillä tuettaisiin alueiden kehittämisestä ja rakennerahastojen hallinnoinnista annettussa lain (7/2014) 4 §:ssä määriteltyjä sekä hallitusohjelman aluekehittämiseen liittyviä tavoitteita. Hallituksen tavoitteena on rakentaa menestystä alueiden ja kaupunkien vahvuuksien ja erityispiirteiden ympärille eri toimijoiden yhteistyöllä. Tavoitteena on elinvoiman lisääminen, poikkihallinnolliseen toimintaan kannustaminen ja alueellisten voimavarojen kokoaminen yhdessä määriteltyjen tavoitteiden edistämiseksi.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä tehdään alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annettuun lakiin (8/2014) sellaiset muutokset, jotka mahdollistavat hallitusohjelmassa ja valtion talousarviossa esitetyn alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukemiseen tarkoitettun määrärahan lainmukaisen käyttöön ottamisen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla. Määräraha korvaisi aikaisemmin käytössä olleen alueellisen innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahan.

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2020 esitetään momentille 32.30.40 ”Alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukeminen” myönnettäväksi 20 000 000 euroa käytettäväksi alueiden ja kaupunkien kestäväen kasvua ja elinvoimaa edistäviin hankkeisiin sekä sopimusperusteiseen

yhteistyöhön, useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti tärkeisiin alueiden kehittämistä koskeviin hankkeisiin sekä maakuntien omaehtoiseen kehittämiseen, jolla tuetaan alueiden kehittämistä ja alueen kuntien välistä elinkeinopoliittista yhteistyötä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Alueiden kehittämisen ja rakennerahastojen rahoittamisesta annetun lain muutos lisäisi aluekehittämisen välineitä ja rahoitusta ja tukisi siten maakuntien liittojen ja myös työ- ja elinkeinoministeriön tehtävää alueiden kehittämisen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Aluekehittämisen ja kaupunkipolitiikan kokonaisuus sisältää hallituksen aluekehittämispäätöksen yhteydessä tarkennettavan toimintamallin, sopimuksellisen ja/tai ohjelmallisen yhteistyön kaupunkien ja alueiden kanssa sekä maakuntien nopeasti käynnistettävät, alueiden vahvuuksiin ja erikoistumiseen perustuvat kehittämishankkeet. Lisäksi määrärahaa voitaisiin käyttää hallitusohjelman mukaisen kansallisen kaupunkistrategian sekä seutukaupunkiohjelman sekä metropolipolitiikan toimeenpanoon. Määrärahaa voitaisiin käyttää myös valtakunnallisiin alueiden kehittämistä koskeviin hankkeisiin. Määräraha edistäisi aluekehittämistä erilaisilla aluetyypeillä (kaupunki- ja maaseutualueet sekä saaristo).

Maakuntien liittojen mahdollisuudet tukea maakuntien omaehtoista kehittämistä vahvistuisivat alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaan sisältyvällä maakuntien omaehtoiseen kehittämiseen tarkoitetulla osuudella, jolla tuettaisiin liittojen aluekehittämisviranomaisen tehtävää. Muutoksen tuloksena liitoilla olisi käytössään joustava rahoitusinstrumentti, jonka avulla maakuntien, alueviranomaisten sekä muiden alueellisten ja paikallisten toimijoiden välistä yhteistyötä olisi mahdollisuus lisätä ja vahvistaa. Määrärahaa voitaisiin käyttää alueiden vahvuuksiin ja erikoistumiseen perustuviin kehittämishankkeisiin, monenkeskisiin selvitys- ja kehittämishankkeisiin, jotka edellyttävät nopeaa reagointia ja joihin muiden viranomaisten rahoitusvälineet eivät sovi. Koska määrärahasta ei voida myöntää rahoitusta yksittäiselle yritykselle sen liiketoiminnan tukemiseen, sen käyttö ei olisi päällekkäistä esimerkiksi ELY-keskusten rahoitusvälineiden kanssa. Rahoitusvälineiden käytön yhteensovittaminen voidaan varmistaa myös viranomaisten välisellä yhteistyöllä. Määräraha mahdollistaisi eri aluetyypeille kohdentuvat hankkeet, jolloin se hyödyttäisi niin kaupunkia, maaseutuja kuin saaristoa.

Hallitusohjelman mukaisen sopimuksellisen yhteistyön mahdollisuudet valtion sekä kaupunkien ja maakuntien kanssa sekä ohjelmallisen yhteistyön toimeenpano vahvistuisivat. Sopimuksellisessa yhteistyössä painopiste on globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien kehittämisessä ja positiivisen rakennemuutoksen edistämisessä. Alueelliset sopimuskokonaisuudet ovat osa Suomen ekosysteemipolitiikan ja kasvuohjelman kokonaisuutta. Valtion, maakuntien ja kaupunkien kesken solmittavien sopimusten tavoitteena on kannustaa kaupunkia aktiiviseen kestäväen kasvu- ja kilpailukykypolitiikkaan sopimalla strategisista kärkihankkeista valtion kanssa. Rakennemuutoksen edistämiseksi ja positiivisen rakennemuutoksen tukemiseksi määrärahaa voidaan kohdentaa alueiden elinkeinorakennetta monipuolistaviin toimenpiteisiin sekä edistämään kasvun mahdollisuuksien hyödyntämistä. Hankkeilla tähdätään ennakoivasti elinkeinon uudistamiseen, jotta voidaan vähentää rakennemuutosten aiheuttamia haitallisia aluetalouden ja työllisyyden muutoksia ja vauhdittaa myönteistä talous-, työllisyys- ja investointikehitystä. Keskeisessä roolissa ovat yritys- ja innovaatioekosysteemejä sekä alueellisia osaamiskeskitymiä tukevat hankkeet, yritystoiminnan uudistamiseen, kasvuun tai kansainvälistymiseen liittyvät hankkeet sekä muut yritysten toimintaympäristön kehittämishankkeet.

Alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaa voitaisiin käyttää myös valtakunnallisiin alueiden kehittämistä koskeviin hankkeisiin. Hallinnollisesti sellaisten hankkeiden käynnistäminen on yksinkertaisinta keskitetysti työ- ja elinkeinoministeriön toimesta, kuitenkin

yhteistyössä maakuntien liittojen kanssa valmistellen. Sen vuoksi olisi perusteltua, että rajattu osa määrärahasta jätettäisiin vuosittain jakamatta maakuntien liitoille ja jätettäisiin ministeriön käyttöön. Tarkoitus olisi, että ministeriö käyttäisi enintään 2 prosenttia vuosittaisesta määrärahasta sellaisiin laajoihin alueiden kehittämistä tukeviin selvityksiin ja hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää valtakunnallista päätöksentekoa. Vuonna 2020 kyse olisi 400 000 eurosta.

Uuden rahoitusvälineen tuottama hallinnollinen työmäärä maakuntien liitoissa ja myös työ- ja elinkeinoministeriössä lisääntyisi hiukan. On arvioitu, että alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta tulisi varata rahoitusta määrärahan hallinnoimiseen tarvittaviin kohtuullisiin kulutusmenoihin sekä enintään 8 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ja henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Hallitusohjelman mukaan maakuntien liitoille kohdennetaan nopeasti ja joustavasti hyödynnettävää aluekehitysrahoitusta (entinen maakunnan kehittämisraha). Linjauksen toimeenpanoa varten lakiin alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (8/2014) on sen perusteella tehtävä tarvittavat muutokset.

Toteuttamisvaihtoehtona olisi entistä maakunnan kehittämisrahaan koskevien säännösten palauttaminen lakiin.

Hallitusohjelmassa on vahvat tavoitteet tehdä aluekehittämistyötä erilaisten alueiden vahvuuksien pohjalta sekä vahvistaa osana kestävä kasvun strategiaa alueiden, kuntien ja kaupunkien monimuotoista elinvoimaa. Tavoitteena on elinvoiman lisääminen, poikkihallinnolliseen toimintaan kannustaminen ja alueellisten voimavarojen kokoaminen yhdessä määriteltyjen tavoitteiden edistämiseksi sekä kehittää alue- ja/tai teemälähtöisesti sopimusperustaisuuteen ja kumppanuuteen perustuva aluekehittämisen toimintamalli. Aluekehittämisen vastuu valtioneuvostossa on työ- ja elinkeinoministeriöllä sekä alueilla aluekehittämisviranomaisina toimivilla maakuntien liitoilla.

Sen vuoksi katsottiin, että määrärahan nimen ja käyttötarkoituksen tulisi paremmin kuvata hallitusohjelman tavoitteita ja vastata sillä tuettavan toiminnan laajempia tavoitteita. Siksi määrärahan nimeksi esitetään alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman määräraha.

6 Lausuntopalaute

Esitysluonnoksesta saatiin kaikkiaan 30 lausuntoa seuraavilta tahoilta: Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Hämeen, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Kymenlaakson, Lapin, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Päijät-Hämeen, Varsinais-Suomen ja Uudenmaan liitoilta. ELY-keskuksista lausunnon antoivat Keski-Suomen, Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Satakunnan ELY-keskus.

Ministeriöistä lausunnon antoivat liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö sekä ympäristöministeriö. Lisäksi lausunnon antoivat Oikeuskanslerinvirasto, Valtiontalouden tarkastusvirasto, Ruokavirasto sekä Suomen Kuntaliitto.

Lausunnot ja niiden tiivistelmä ovat julkisessa palvelussa osoitteessa tem.fi/hankkeet_tunnusella_TEM036:00/2019.

Lausunnoissa pidettiin hyvänä esitystä uuden kansallisen alueiden kehittämiseen käytettävän määrärahan käyttöönottamisesta. Maakuntien liitot ja Kuntaliitto näkevät tärkeänä, että maakuntien liitoille kohdennetaan nopeasti ja joustavasti hyödynnettävää kansallista aluekehittämisen rahoitusta, joka tukee liittojen aluekehittämisen viranomaisen tehtävän hoitamista. Liitot ja Kuntaliitto kiinnittävät huomiota määrärahan suuruuden turvaamiseen ja pitkäjänteisyyden varmistamiseen. Lisäksi ne esittävät, että valtaosa määrärahasta olisi maakuntien omaehtoiseen kehittämiseen kohdennettavaa rahoitusta. Työ- ja elinkeinoministeriön käyttöön jätettävän määrärahan osuus tulisi lausujien mielestä olla korkeintaan esitetyn mukainen ja sen käyttöä tulisi valmistella yhteistyössä maakuntien liittojen kanssa. Määrärahan käyttöä sen hallinnoinnista aiheutuviin kohtuullisiin kustannuksiin pidetään perusteltuna.

Ministeriöt tukevat myös uuden kansallisen aluekehittämisen määrärahan käyttöönottamista. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että aluekehitysrahoitusta on aiemmin kohdistettu myös liikenteen hankkeisiin. Ministeriöt esittävät huomioita muun muassa liikennejärjestelmäsuunnittelun, paikallisen kehittämisen menettelyjen ja ympäristön kestävyuden huomioimiseen hankerahoituksissa.

Myös ELY-keskukset tukevat määrärahan käyttöä, mutta kiinnittävät huomiota siihen, ettei alueilla synny päällekkäistä rahoitustoimintaa olemassa olevien rahoitusvälineiden kanssa (lähinnä yritysten toimintaympäristön kehittämisavustus). Myös Ruokavirasto tuo lausunnossa esiin tiiviin yhteistyön tarpeen maakuntien liittojen ja ELY-keskusten välillä päällekkäisten hankkeiden syntymisen estämiseksi.

Oikeuskanslerinvirasto kiinnittää huomiota ehdotetun maakunnan omaehtoisen kehittämisen määritelmän loogisuuteen ja tarpeellisuuteen, 31 §:n (Päätöksen tiedoksi) perusteluihin, voimassaolevan lain mukaisen määrärahan maksatusten turvaamiseen siirtymäsäännöksillä sekä nostaa esiin esityksen teknisiä puutteita. Lisäksi huomautetaan kielilain noudattamisesta valmistelussa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteaa, että myös valtiontalouden näkökulmasta on tärkeää, että alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeisiin liittyvien hallintomenettelyjen perusteet ovat ajan tasalla ja toimivia sekä pitää perusteltuna ja kannatettavana hallitusohjelman tavoitteiden huomioimista. Tarkastusvirasto kiinnittää huomiota muun muassa sopimusperusteisen yhteistyön määrittelyyn, missä suhteessa ministeriön ja maakuntien liittojen myöntämä määräraha kohdennettaisiin käytännössä eri toimenpiteisiin tai hankkeisiin sekä ELY-keskusten rooliin esityksen mukaisessa alueiden kehittämisen järjestelmässä. Tarkastusvirasto tuo esiin myös VTV:n tuloksellisuustarkastuksen 134/2006 (Maakunnan liittojen rooli – maakunnan kehittämisen rahan sitomattoman osan käyttö) sekä muita esityksen yksityiskohtiin liittyviä havaintoja.

Kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunta käsittelee esitystä kokouksessaan 25.9.2019.

Lausuntojen perusteella esitykseen on tehty seuraavia muutoksia: maakunnan omaehtoisen kehittämisen määritelmä on siirretty 7 §:n säännöskohtaisiin perusteluihin ja samassa yhteydessä on kuvattu maakuntaohjelman merkitystä ehdotetun 16 §:n 2 momentin muutoksen sijaan sekä selvennetty uuden määrärahan käyttöperusteita. Lisäksi esitetään kokonaan kumottavaksi 31 § (Päätöksen tiedoksi) sekä lisättäväksi voimassaolevan tuen käyttöä koskeva siirtymäsäännös. Lisäksi on otettu huomioon lausunnonantajien näkemyksiä muun muassa hallitusohjelman ilmasto- ja ympäristötavoitteiden huomioimisesta ja muista täsmennyksistä.

7 Säännöskohtaiset perustelut

1 § *Soveltamisala.* Alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) 1 §:ssä säädetään lain soveltamisesta alueiden kehittämiseen liittyviin tukiin, jotka rahoitetaan alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta. Säännöstä esitetään muutettavaksi siten, että määrärahasta käytettäisiin jatkossa nimeä alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha.

Määrärahan käyttökohteita muutettaisiin vastaamaan pääministeri Rinteen hallitusohjelman Elinvoimainen Suomi –kokonaisuuden tavoitteen ”Suomen menestystä rakennetaan alueiden ja kaupunkien vahvuuksien ja erityispiirteiden ympärille eri toimijoiden yhteistyöllä” sekä hallituksen aluekehittämispäätöksen mukaisesti alueiden kestävää kasvua ja elinvoimaa tukeviin toimenpiteisiin. Aluekehittämisen ja kaupunkipolitiikan kokonaisuus sisältää hallituksen aluekehittämispäätöksen yhteydessä tarkennettavan toimintamallin, sopimuksellisen ja/tai ohjelmallisen yhteistyön kaupunkien ja alueiden kanssa sekä maakuntien nopeasti ja joustavasti käynnistettävät, alueiden vahvuuksiin ja erikoistumiseen perustuvat kehittämishankkeet. Lisäksi määrärahaa voitaisiin käyttää hallitusohjelman mukaisen kansallisen kaupunkistrategian sekä seutukaupunkiohjelman sekä metropolipolitiikan toimeenpanoon. Määrärahaa voitaisiin käyttää myös valtakunnallisiin alueiden kehittämistä koskeviin hankkeisiin. Määrärahan käytössä tulisi ottaa huomioon ja edistää sellaista aluekehittämistä, joka edistää hallitusohjelman ilmasto- ja ympäristötavoitteita. Siksi määrärahan nimessäkin korostettaisiin alueiden kestävän kasvun tukemista.

2 § *Määritelmät.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi niin, että sen 1 momentin 3 kohta alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määräraha korvataan uudella alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrarahalla. Määräraha on hallitusohjelman mukainen uusi valtion talousarvion otettavaksi esitetty kansallinen alueiden kehittämisen määräraha.

6 § *Ministeriöiden myöntämä tuki.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan muutettavaksi aikaisempi alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määräraha uudeksi alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrarahaksi. Määrärahan käyttökohteita esitetään myös täsmennettäväksi. Työ- ja elinkeinoministeriö voisi myöntää osan alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrarahasta useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti merkittäviin alueiden kehittämistä koskeviin kehittämishankkeisiin. Tarkoitus olisi, että työ- ja elinkeinoministeriö voisi käyttää alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman määrärahaa enintään 2 prosenttia/vuosi sellaisiin laajoihin maakuntien kehittämistä tukeviin selvityksiin ja hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää valtakunnallista päätöksentekoa. Niitä voitaisiin valmistella yhteistyössä maakuntien liittojen kanssa esimerkiksi alueiden uudistumisen neuvottelukunnan työn tai muussa yhteydessä. Ministeriö voisi käyttää määrärahaa myös valtion, maakuntien ja kaupunkien väliseen sopimus- ja ohjelmaperusteen yhteistyöhön. Ministeriö voisi käyttää määrärahaa esimerkiksi elinkeinorakenteen uudistamista tukeviin innovatiivisiin ja kokeileviin toimenpiteisiin. Rahoituksella voidaan tukea alueiden toimia yritystoiminnan edellytysten ja asukkaiden hyvinvoinnin parantamiseksi. Kyseeseen tulisi ministeriön päätös vain silloin, kun hankkeen toteuttaminen edellyttäisi valtakunnallista päätöksentekoa. Lisäksi täsmennettäisiin määrärahan käyttökohteita siten, että työ- ja elinkeinoministeriö voisi käyttää määrärahaa myös sen hallinnoimisesta aiheutuviin kohtuullisiin kulutusmenoihin mukaan lukien henkilöstön palkkaamiseen ja henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen. Määrarahalla toteutettavat hankkeet voisivat olla myös ministeriön itse toteuttamia, mikä ei muutu nykyisestä käytännöstä.

7 § Maakuntien liittojen myöntämä tuki. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan muutettavaksi aikaisempi alueellisen innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määräraha uudeksi alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrarahaksi. Samalla ehdotetaan, että maakunnille myönnetty määräraha olisi tarkoitettu tukemaan nimenomaan maakunnan omaehtoista kehittämistä. Maakunnan omaehtoisella kehittämisellä tarkoitetaan kehittämistyötä, joka perustuu maakunnan omiin tarpeisiin. Maakunnan liiton käytössä olevasta alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrarahasta rahoitettavien hankkeiden yhteyttä maakunnan valittuihin kehittämisen tavoitteisiin, jotka on määritelty maakuntaohjelmassa, tulisi siten korostaa 7 §:n mukaisten rahoituspäätösten yhteydessä. Maakunnissa oleellinen aluekehittämisen suunnittelua ja poliittista tahtoa koskeva ohjelma on maakuntaohjelma. Siinä ilmaistaan maakunnan omaehtoisen kehittämisen lähivuosien tavoitteet ja keskeiset toimenpidekokonaisuudet. Muita maakunnassa toteutettavia ohjelmia ovat esimerkiksi Euroopan unionin rakennerahasto-ohjelmat ja maaseutuohjelmat ja -suunnitelmat. Tuen hakijaa voidaan ohjata ja neuvoa oikean ohjelman liittymän tulkinnassa esimerkiksi sähköisen hakemuksen täyttöohjeissa.

Maakuntien liitot voisivat käyttää määrärahaa myös sen hallinnoimisesta aiheutuviin kohtuullisiin kulutusmenoihin. Niihin sisältyy henkilöstön palkkaamiseen ja henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen. Määrärahalla rahoitettavat hankkeet voisivat olla myös maakuntien liittojen itse toteuttamia, mikä ei muutu nykyisestä käytännöstä.

Määrärahaa koskeva muutosesitys perustuu hallitusohjelman painotukseen toteuttaa erilaisten alueiden tarpeista ja vahvuuksien pohjalta lähtevää aluekehittämistä ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

11 § Valtiontukea koskevien säännösten noudattaminen. Pykälän sisältöä on tarkoitus tarkentaa niin, että pykälän 2 momentin alussa oleva *jos* -sana ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla *silloin kun*. Käytännön toiminnassa pykälän on tulkittu tarkoittavan, että lain mukaisessa tuessa ei voitaisi käyttää esimerkiksi ryhmäpoikkeusasetusta. Pykälän tarkoituksena ei ole rajoittaa tuen myöntämistä vain vähämerkityksisenä tukena vaan siinä voidaan käyttää myös muita valtiontukimenettelyjä.

14 § Hyväksyttävät kustannukset, 15 § Tuen määrä sekä 19 § Tuen maksamisen hakeminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan muutettavaksi aikaisempi alueellisen innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määräraha uudeksi alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrarahaksi. Muutosesitys perustuu hallitusohjelman painotukseen toteuttaa erilaisten alueiden tarpeista ja vahvuuksien pohjalta lähtevää aluekehittämistä ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

31 § Päätöksen tiedoksianto. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Hallintopäätöksen tiedoksiantosta säädetään hallintolaissa (434/2003) sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Näitä hallinnon yleislakeja noudatetaan, jos asiasta ei ole muualla toisin säädetty. Koska voimassa olevassa päätöksen tiedoksiantoa koskevassa pykälässä viitataan kyseisiin hallinnon yleislakeihin, ehdotetaan pykälä kumottavaksi tarpeettomana.

42 § Tarkastusoikeus. Pykälän 2 momentissa oleva Maaseutuvirasto esitetään korvattavaksi vuoden 2019 alussa toimintansa aloittaneella Ruokavirastolla. Nykyisessä pykälässä on säädetty Maaseutuviraston oikeudesta tehdä tarkastuksia vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun toimenpideohjelman kumppaniorganisaation varojen käyttöön ja toimenpideohjelman mukaiseen toimintaan liittyen. Vastaava oikeus olisi jatkossa Ruokavirastolla. Muutos on tekninen.

Ruokavirasto perustettiin (laki Ruokavirastosta 371/2018) elintarvikkeiden ja maa- ja metsätalouden tuotantopanojen turvallisuuden ja laadun, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kasvinterveyden edistämistä, valvontaa ja tutkimusta sekä Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan mukaisten toimenpiteiden, unionin rahoittamien maaseudun kehittämistoimien ja näitä täydentävien kansallisten toimenpiteiden toimeenpanotehtäviä varten. Virasto on maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla. Ruokavirasto hoitaa muiden tehtäviensä ohella aikaisemmin Maaseutuvirastolle kuuluneet vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 223/2014 säädetyn rahaston hallintoviranomais- ja toimeenpanotehtävät.

43 § Muutoksenhaku. Pykälään 2 momentista poistettaisiin maininta siitä, että oikaisua saa vaatia päätöksen tehneeltä viranomaiselta, koska oikaisuvaatimusviranomainen määräytyy nykyisin jo yleissäännöksen (hallintolain 49 d §) perusteella. Lisäksi viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1966) päivitetäisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019), ja viittauksen kieliasua muutettaisiin samalla. Mainitun yleislain muutoksen johdosta viittaus tarkoittaisi aikaisemmasta poiketen, että muutoksenhaussa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellytettäisiin valituslupaa.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.1.2020.

Lisäksi ehdotetaan, että hankkeisiin, joihin on haettu tukea ennen tämän lain voimaantuloa, sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Voimassa olleita säännöksiä sovelletaan koko tukiprosessiin eli hakemiseen, myöntämiseen, maksamiseen, valvontaan ja takaisinperintään.

9 Toimeenpano ja seuranta

Valtioneuvosto myöntäisi vuosittain työ- ja elinkeinoministeriön esityksestä alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahan työ- ja elinkeinoministeriön sekä maakuntien liittojen käytettäväksi lain 6 §:n ja 7 § mukaisiin toimenpiteisiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaisi alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen kokonaisuudesta. Määrärahan käytön ja sen vaikuttavuuden seuraamiseksi maakuntien liittojen tulisi toimittaa työ- ja elinkeinoministeriölle vuoden alussa tiivis yhteenveto edellisestä vuonna määrärahalla rahoitetuista hankkeista ja niiden tuloksista sekä hankkeiden julkiset tiivistelmät. Hankkeiden päätyttyä maakuntien liittojen tulisi toimittaa työ- ja elinkeinoministeriölle loppuraportit kunkin toimenpiteen osalta. Lisäksi alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman rahoituskokonaisuudesta tehtäisiin erillinen loppuarviointi.

10 Suhde muihin esityksiin

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2020 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Määrärahaa voi käyttää:

1) alueiden ja kaupunkien kestävästä kasvusta ja elinvoimaa edistäviin hankkeisiin sekä sopimusperusteiseen yhteistyöhön

HE 51/2019 vp

2) useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti tärkeisiin alueiden kehittämistä koskeviin kehittämishankkeisiin

3) alueiden kehittämistä ja alueen kuntien välisen elinkeinopoliittisen yhteistyön edistämistä koskeviin kehittämishankkeisiin.

Määrärahaa saa käyttää sen hallinnoimisen tarvittaviin kohtuullisiin kulutusmenoihin sekä enintään 8 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ja henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeiden toteuttamisen kannalta perusteltua.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) 31 § ja
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentin 3 kohta, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n johdantokappale, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 42 §:n 2 momentti ja 43 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 19 §:n 1 momentti laissa 1509/2015 ja 42 §:n 2 momentti laissa 141/2016, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan niihin alueiden kehittämisen tukiin, jotka rahoitetaan alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta.

2§

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha*alla valtion talousarvioon otettua kansallista alueiden kehittämisen määrärahaa;

6 §

Ministeriöiden myöntämä tuki

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti merkittäviin alueiden kehittämistä koskeviin kehittämishankkeisiin, sopimusperusteiseen yhteistyöhön sekä alueellisiin kestävästä kasvusta ja elinvoimasta edistäviin hankkeisiin sekä määrärahan hallinnoimiseen tarvittaviin kohtuullisiin kulutusmenoihin. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia.

HE 51/2019 vp

7 §

Maakuntien liittojen myöntämä tuki

Maakuntien liitot voivat myöntää maakunnan omaehtoiseen kehittämiseen tarkoitettua alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaa sekä Euroopan aluekehitysrahaston varoja ja niitä vastaavia kansallisia varoja:

11 §

Valtiontukea koskevien säännösten noudattaminen

Silloin kun tuki myönnetään vähämerkityksisenä tukena, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija antaa tuen myöntävälle viranomaiselle selvityksen hakijalle jo myönnetystä vähämerkityksisestä tuesta ja että vähämerkityksisen tuen yhteismäärä ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

14 §

Hyväksyttävät kustannukset

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa tuki voidaan myöntää prosenttiperusteisena korvauksena, kertakorvauksena tai toteutuneisiin kustannuksiin perustuen.

15 §

Tuen määrä

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa osa hankkeen omarahoituksesta tai muusta kuin valtionrahoituksesta voi olla vastikkeetta tehtyä työtä tai tuotantopanoksen luovutusta (*luontoissuoritus*) taikka vastikkeellista todennettavissa olevaa työtä tai vastikkeellista hankkeessa tarvittavan hyödykkeen luovutusta.

19 §

Tuen maksamisen hakeminen

Tuen maksamista alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta haetaan tuen myöntäneeltä viranomaiselta kirjallisesti sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemus on allekirjoitettava. Maakunnan liitto voi päättää, että toinen maakunnan liitto voi hoitaa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaan tai rakennerahastovaroihin liittyvät maksatukset sen puolesta.

HE 51/2019 vp

31 §

Päätöksen tiedoksianto

(kumotaan)

42 §

Tarkastusoikeus

Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun toimenpideohjelman tarkastusviranomaisella on oikeus tehdä varojen käyttöön liittyviä hallintoviranomaiseen, todentamisviranomaiseen ja kumppaniorganisaatioihin kohdistuvia tarkastuksia. Lisäksi Ruokavirastolla on oikeus tehdä toimenpideohjelman kumppaniorganisaatioon varojen käyttöön ja toimenpideohjelman mukaiseen toimintaan liittyviä tarkastuksia.

43 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Hankkeisiin, joihin on haettu tukea ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Elinkeinoministeri Katri Kulmuni

Laki

alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) 31 § ja
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentin 3 kohta, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n johdantokappale, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 19 §:n 1 momentti laissa 1509/2015 ja 42 §:n 2 momentti laissa 141/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan niihin alueiden kehittämiseen liittyviin tukiin, jotka rahoitetaan alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta. (17.12.2015/1509)

Tätä lakia sovelletaan niihin alueiden kehittämisen tukiin, jotka rahoitetaan *alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen* määrärahasta.

2 §

2§

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahalla valtion talousarvioon otettua kansallista alueiden kehittämiseen käytettävää määrärahaa;

3) *alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen* määrärahalla valtion talousarvioon otettua kansallista alueiden kehittämisen määrärahaa;

HE 51/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Tukimenettely

Tukimenettely

6 §

6 §

Ministeriöiden myöntämä tuki

Ministeriöiden myöntämä tuki

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti merkittäviin alueiden kehittämistä koskeviin kehittämishankkeisiin, valtion ja kaupunkien välisiin kasvusopimuksiin, kasvukäytäviin sekä metropolialueen kehittämiseen. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia. (17.12.2015/1509)

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukemisen useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti merkittäviin alueiden kehittämistä koskeviin kehittämishankkeisiin, *sopimusperusteiseen yhteistyöhön sekä alueellisiin kestäväää kasvua ja elinvoimaa edistäviin hankkeisiin sekä määrärahan hallinnoimiseen tarvittaviin kohtuullisiin kulusmenoihin*. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia.

7 §

7 §

Maakuntien liittojen myöntämä tuki

Maakuntien liittojen myöntämä tuki

Maakuntien liitot voivat myöntää alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa sekä Euroopan aluekehitysrahaston varoja ja niitä vastaavia kansallisia varoja:

Maakuntien liitot voivat myöntää *maakunnan omaehtoiseen kehittämiseen tarkoitettua alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaa* sekä Euroopan aluekehitysrahaston varoja ja niitä vastaavia kansallisia varoja:

11 §

11 §

Valtiontukea koskevien säännösten noudattaminen

Valtiontukea koskevien säännösten noudattaminen

Jos tuki myönnetään vähämerkityksisenä tukena, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija antaa tuen myöntävälle viranomaiselle selvityksen hakijalle jo myönnetystä vähämerkityksisestä tuesta ja että vähämerkityksisen tuen yhteismäärä ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

Silloin kun tuki myönnetään vähämerkityksisenä tukena, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija antaa tuen myöntävälle viranomaiselle selvityksen hakijalle jo myönnetystä vähämerkityksisestä tuesta ja että vähämerkityksisen tuen yhteismäärä ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

HE 51/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttävät kustannukset

Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa tuki voidaan myöntää prosenttiperusteisena korvauksena, kertakorvauksena tai toteutuneisiin kustannuksiin perustuen. (17.12.2015/1509)

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa tuki voidaan myöntää prosenttiperusteisena korvauksena, kertakorvauksena tai toteutuneisiin kustannuksiin perustuen.

15 §

15 §

Tuen määrä

Tuen määrä

Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa osa hankkeen omarahoituksesta tai muusta kuin valtionrahoituksesta voi olla vastikkeetta tehtyä työtä tai tuotantopanoksen luovutusta (*luontoissuoritus*) taikka vastikkeellista todennettavissa olevaa työtä tai vastikkeellista hankkeessa tarvittavan hyödykkeen luovutusta. (17.12.2015/1509)

*Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa osa hankkeen omarahoituksesta tai muusta kuin valtionrahoituksesta voi olla vastikkeetta tehtyä työtä tai tuotantopanoksen luovutusta (*luontoissuoritus*) taikka vastikkeellista todennettavissa olevaa työtä tai vastikkeellista hankkeessa tarvittavan hyödykkeen luovutusta.*

19 §

19 §

Tuen maksamisen hakeminen

Tuen maksamisen hakeminen

Tuen maksamista alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen määrärahasta haetaan tuen myöntäneeltä viranomaiselta kirjallisesti sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemus on allekirjoitettava. Maakunnan liitto voi päättää, että toinen maakunnan liitto voi hoitaa alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen määrärahaan tai rakennerahastovaroihin liittyvät maksatukset sen puolesta. (17.12.2015/1509)

Tuen maksamista *alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta* haetaan tuen myöntäneeltä viranomaiselta kirjallisesti sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemus on allekirjoitettava. Maakunnan liitto voi päättää, että toinen maakunnan liitto voi hoitaa *alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaan* tai rakennerahastovaroihin liittyvät maksatukset sen puolesta.

31 §

31 §

Päätöksen tiedoksianto

Päätöksen tiedoksianto

HE 51/2019 vp

Voimassa oleva laki

Sähköisesti tehtyyn hakemukseen annettu päätös annetaan tiedoksi siten kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 18 §:ssä säädetään.

Muu tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan antaa tiedoksi 1 momentin mukaisesti, jos se, jota asia koskee, siihen suostuu. Muussa tapauksessa päätös annetaan tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetyllä tavalla.

42 §

Tarkastusoikeus

Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun toimenpideohjelman tarkastusviranomaisella on oikeus tehdä varojen käyttöön liittyviä hallintoviranomaiseen, todentamisviranomaiseen ja kumppaniorganisaatioihin kohdistuvia tarkastuksia. Lisäksi Maaseutuvirastolla on oikeus tehdä toimenpideohjelman kumppaniorganisaation varojen käyttöön ja toimenpideohjelman mukaiseen toimintaan liittyviä tarkastuksia. (20.2.2015/141)

43 §

Muutoksenhaku

Maakunnan liiton päätökseen saa hakea muutosta siten kuin kuntalaisissa (365/1995) oikaisuvaatimuksen tekemisestä ja kunnallisvalituksesta säädetään.

Työ- ja elinkeinoministeriön ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaisissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään.

Ehdotus

(kumotaan)

42 §

Tarkastusoikeus

Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun toimenpideohjelman tarkastusviranomaisella on oikeus tehdä varojen käyttöön liittyviä hallintoviranomaiseen, todentamisviranomaiseen ja kumppaniorganisaatioihin kohdistuvia tarkastuksia. Lisäksi *Ruokavirastolla* on oikeus tehdä toimenpideohjelman kumppaniorganisaatioon varojen käyttöön ja toimenpideohjelman mukaiseen toimintaan liittyviä tarkastuksia.

43 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Hankkeisiin, joihin on haettu tukea ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.
